B.-Gyarmat. — Nyolczadik évfolyam. 4-ik szám. Vasárnap, 1880. január 25.

NÓGRÁDI LAPOK

és HONTI HIRADÓ.

Politikai, társadalmi s közgazdászati hetilap.

Előfizetési feltételek:
Egész évre 6 frt. Fél évre 3 frt. Évnegyedre 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 15 krajczár.
Előfizetni csupán a kiadóhivatalnál lehet B.-Gyarmaton.

Hirdetések díja:
Öt hasábos petitsor 5 kr. Bélyeg minden beiktatásnál 30 kr. **Nyilttér** garmond sora 20 kr. — Nagyobb és többszöri hirdetések jutányosan eszközöltetnek. — Bel- és külföldi hirlapok számára hirdetményeket elfogad **Háy Károly** hirdetmény-közvetitő irodája Budapesten, Nagykereszt-utcza, 5. szám.

A lap szellemi részére s a nyilttérre vonatkozó minden közlemények a szerkesztőhöz küldendők.

Előfizetési pénzek, reclamatiók, és hirdetések a kiadóhoz intézendők.

Előfizetési felhivás

a

„Nógrádi Lapok“

1880-ik évfolyamára.

Előfizetési feltételek:

Egész évre . . . . . 6 frt.
Fél évre . . . . . . 3 frt
Évnegyedre . . . . . 1 „ 50 kr.
Egy hónapra . . . . . — „ 50 kr.

Az előfizetési pénzek egyedül a kiadóhoz czimezve, — legczélszerűbben póstautalványnyal — a nyomatandó példányok s pontos szétküldés tekintetéből, mielőbb beküldendők.

Kék László,
kiadó s laptulajdonos.

Horváth Danó,
fel. szerk.

Tisztelettel kérjük egyúttal mindazokat, különösen a községi elöljárókat, kik előfizetéseikkel hátralékban vannak, miszerint ebbeli kötelezettségeiknek posta fordultával eleget tenni sziveskedjenek, hogy a külön felszólitás terhétől, kiadóhivatalunk felmentve legyen.

Helyi érdekű vasutak.

Laveleye egyik szellemes összeállitásában következő előnyöket tulajdonit a helyi érdekű vasutaknak a földmivelő vidékek szempontjából:

1. A nagyobb személyforgalom, s igy a kultura haladása.

2. A gabonaszállitás olcsóbbodása s igy az ár emelkedése.

3. A bérlet, s igy a föld értékének emelkedése.

4. Az ipari és gyarmati áruczikkek olcsóbb szállitása, s igy áruk leszállitása.

5. Sok vidéken — hol tüzelő anyag nincs — ipartelepek létesitése a kőszén szállithatása folytán.

6. Új ipartelepek létesithetése, kivált a tömegesebb termelésű fajtákból.

7. A közlekedés biztonsága sok tehetős embert falusi életre bir.

8. A földmivelés — kevesebb levén a szállitás, költség és idő — intenzivebbé lehet.

9. A postai könnyebbség.

Ezen előnyök kettős mértékben érezhetők nálunk, a hol gróf Széchenyi István kedvencz anekdótája szerint a szabadságára büszke, és azért élni-halni kész magyart fogva tartja saját kuriáján a — sár.

Többszörösen volt is hangsúlyozva közéletünk legilletékesebb férfiai részéről ily helyi érdekű vasutak épitésének szüksége. Óriás drágán épitett „világforgalmi“ frazologiával feldíszitett vasutaink vannak; hanem nekem ugy tetszik, hogy a mint minden magyar politicus képesnek érzi magát lord Beaconsfield helyén vezetni a világ uralmát, hanem a maga községe ügyeit, a jegyző manipuláczióit nem képes ellenőrizni: ép ugy „en gros“ csináltuk a vasutakat is, s „világforgalmi“ vonalaink mellett nincs se közút, se hajózás, se szárnyvonal, csak sár, meg a miről az öreg Szirmay mondja, hogy „vokkanttöltés“.

A helyi érdekű vasutak létesitésének azonban nagy akadályai voltak. Szabványaink drága épitkezést követeltek; az érdekeltség hozzájárulása nem volt biztositva; a törvény korábbi helyzetében a megyék és községek támogatása majdnem lehetetlen volt; fővonalaink érdekeltsége hiányzott; söt az új kereskedelmi törvény rendeletei a rónaságok alakitását is nagyon megnehezitették; mindezeken felül pedig az államkincstár jelen helyzetében nagyon is könnyen érthető fiskális okokból a nem is annyira adóelengedés, mint inkább az új adóalap egyidejű be nem vonása csak igen nehezen engedélyeztetett.

Ezen főbb nehézségeken a főpályák által épitett pár szárnyvonalon kivül eddigelé csakis az arad-körösvölgyi vasut tudta tultenni magát. Azon derék férfiak neveit, a kik ez intézetet annyi akadály daczára létrehozták, hálásan fogja megőrizni a hazai közgazdaság története E siker bátoritotta fel az ország legtöbb vidékét hasonló irányu mozgalomra, a mely mozgalmat a helyes érzék jeleként kell üdvözölnünk.

S igy azon ellenvetésnek, mely a helyi érdekű vasutak felbátoritása czéljából a fentebb részletezett elvek törvényes szabályozása ellen eddigelé felhozatott, hogy t. i. arra aktualis szükség nincs, ma már semmi értelme nincs. A közvélemény maga kéri, sürgeti már ily vonalak létesitését, s a törvényhozás nem térhet ki már azon feladat elől, hogy az egyes vidékek boldogulhatása előtt álló akadályokat véglegesen lerombolja.

Ezen előnyök miatt az ipolyvölgyi vasut kiépitése életkérdés.

M. J.

Huszár István urnak a megyei utakra vonatkozó inditványához.

A „Nógrádi Lapok“ 50-ik számában egy bizottmányi tag közölte Huszár István urnak a legutóbbi megyei közgyülés által elfogadott azon inditványát, mely szerint a megyei utak épitésének főfelügyelete elvben a közgyülésnek továbbra is föntartva legyen, de gyakorlatban a közigazgatási bizottságra ruháztassék.

Huszár ur inditványának bevezetése olyan általános, a napi sajtóban is szüntelen hangoztatott közgazdasági alapigazságokból áll, melyeket mindenki ismer és senki sem tagad. Ezekre tehát nincs mit megjegyezni. Azonban ezen ártatlan szólamok sehogy sem illenek egy keretbe azon éles indokok mellé, melyek kicsinyesen a viszonyok és a systema nyomorúságát egyesek rovására tolják, és habár nem logikailag, de megérthetőleg olyan világitásba igyekeznek a dolgot helyezni, mintha bizony Nógrádmegyében a „gyors közlekedés, jólét és civilisatio“ csak azon egyének ügyefogyottságán múlna, és mintha bizony ezen inditvány érvényre emelésével eljövendne minden boldogság és az asphalt simaságu müut is csak ugy terem majd, mint a subagallér magától.

Huszár ur indokolása 2-ik pontjában mintegy okadatoló érvül emliti, hogy a kir. épitészeti hivatal „a megyei utakat gondozni és közvetlen felügyelet alatt a közmunkát ledolgoztatni nem képes.“ Tudtommal az épitészeti hivatalnak feladata lehet a közmunka és váltságdijak beosztása, a természetbeli közmunka tabelláris nyilvántartása és mindennemű utfentartási és épitési munkálatra vonatkozó tervezetek készitése, de saját érdekében nem tekinti az hivatásának a közmunka ledolgoztatását, a mely kiválólag a közigazgatási hivatalnokok hatáskörébe vág.

Az épitészeti hivatal ennek teljes tudatában lévén, fölöslegesnek tartotta és fogja tartani fönti felfogás helyesbitését. Ám jobban érdekében fekszik és becsületbeli kötelessége ez az inditvány 3-ik pontjában érintett és ott u. n. „szakértő biztosok“-nak, a kikről Huszár ur azon érv alapján, hogy „az ekkoráig létezett bajok a közmunkabehajtás és felhasználásnál még folytonosan tapasztalhatók“ azt tartja, hogy „a várakozásnak meg nem feleltek“.

Engedje meg a t. inditványozó ur, hogy ezen indokot mérvadóul nem vehetőnek ki lehessen mondani.

Ugyanis, hogy a közmunka behajtásnál az eddig létezett bajok az u. n. szakértő biztosoknak 1879. évi aprilis havában történt alkalmazása óta nem tüntek el, részben megengedem, ámbár ennek ellenébe mint elvitázhatlan tényre hivatkozhatnám, miként az 1879-ik év aprilisától deczemberig az ez évi közmunka és az 1878-ik évi tetemes hátralék közel teljesen le lett dolgozva, melyhez hasonló eset aligha gyakran adta elő magát Nógrádmegyében. De minthogy ezen ténynek az ügyre vonatkozólag magam nem tulajdonitók talyt, nem kivánhatom, hogy azt más vegye tekintetbe, hanem inkább azt emlitem föl, hogy ha a közmunka ledolgozás közel sem történt volna meg ilyen mérvben, még akkor sincs nézetem szerint senki jogositva az alkalmazott szakemberekről, egyéb indokolás nélkül, oly elvetőleg nyilatkozni, hogy azok „a várakozásnak nem feleltek meg.“

Mert épenséggel nem tehető föl, hogy a midőn Nógrádmegyének 1878-ik évi deczemberi közgyülése elhatározta az eddigi empirikus utbiztosok helyébe pályavégzett technikusokat alkalmazni, miszerint ezen intelligens testületnek intentiója lett volna szaktanulmányt végzett egyéneknek pandurszerepet inaugurálva általuk remélni a közmunkának az eddiginél hatályosabb és sikeresebb behajtását. Hiszen ezen czél elérésére sokkal biztosabb eljárás lett volna az új intézmény rendszeresitéséből eredő körülbelül 2000 frt költségtöbbletet a nógrádmegyei csendlegények létszámának szaporitására forditani.

Én a viszonyok betekintése és a praktikumból meritett meggyőződés alapján ugy vélekedem, hogy Nógrádmegye ezen költséges és sehol ki nem próbált értékű új intézmény kisérletébe főkép azért ereszkedett, mert:

1-ör, az alkalmazandó szakemberektől joggal elvárhatta, hogy azok mint tanult fiatal emberek ki képzettebb moralis érzékkel birván, a közmunka kezelése körül elharapódzott lelkiismeretlenségek meg fognak szünni és akadályoztatni.

2-or, ohajtotta, hogy minden a megyei utak épitését illető, az épitészeti hivatal által a központban előirányzott és tervbe vett müszaki munkálat gyakorlati foganatositása ezentül avatott kezekre legyen bizva.

3-or, remélte, hogy az utépitési munkálatok végrehajtására alkalmazni szokott természetbeli közmunka tervszerüleg czélszerű módon és takarékosan lesz fölhasználva.

4-er, föinditó ok gyanánt működhetett azonban a technikusok alkalmazására a megyében újra fölvetett vicinalis utépitkezés rendszeres és szabályszerű keresztülvitelének kérdése.

Elfogulatlanul vizsgáljuk már most egyenként részletezve megfeleltek-e az alkalmazott szakértők a fönn elősorolt követelményeknek és a beléjük helyezett jogos reményeknek, vagy nem? És ha nem egyéni hibájoknak, vagy a viszonyok és körülmények szülte nehézségeknek tudandó-e az be?

A nélkül hogy optimista lennék, szeretek azon hitben élni, hogy Nógrádmegye a müveltséggel kapcsolatos nagyobb moralitás és lelkiismeretesség fültevésében nem csalódott. De minthogy az ellenkező eset nincs kizárva és fordulhatott elő a lelkiismeretlenségnek valamely eclatansabb esete, még sem itélhető el mind egyért, hanem ilyenkor, mint más hasonló esetekben, fényilő eljárásnak van helye.

Hogy az alkalmazott egyének az utépitéshez szükséges műszaki képzettséggel és a praxisban megkivánt jártassággal birnak-e, az tökéletesen alanyi dolog és annak eldöntésére forum gyanánt egyedül az épitészeti hivatalt lehetne elfogadni. Ámbár részemről és minden műegyetemet végzett technikus részéről nem habozom kijelenteni, ha közülünk valaki ilyen irányban ezen állomáson sem állja ki a kritikát, akkor szégyenlés nélkül visszamehet a technika 5 évfolyamát ismételni.

A közmunka felhasználására nézve nem tagadom, hogy az most sem megy egész szabatossággal végbe, sőt elismerem, hogy ez magában véve is már elég öreg hiba, csakhogy az a boszantó, hogy a méltányosság tekintetbe vételével ezért direkte senkit sem lehet okozni. Mert feltéve, de meg nem engedve, azon legkedvezőbb esetet, hogy a közigazgatási hivatalnokok pár évi szigora által, a nép hozzászokva a közmunka ledolgozást nem utolsó rangú kötelességnek tartani, és a munkások minden kirendelésnél pontosan a kitűzött időre a megkivánt számban jelennének meg, mégis természetesnek kell elfogadni, hogy olyan munka soha sem lesz látszatos, a melyet a munkás „ur dolgának" nevez, kényszermunkának tekint és a mely alól folyton törekszik minél könnyebb szerrel kibúvni. Hozzájárul az eredmény csökkentéséhez még azon lényeges körülmény is, hogy az utépitéshez szükségelt munkanemek végzéséhez bizonyos mesterségszerűség és gyakorlat kivántatik. Igy pl. utburkolást éppen nem, kissé nagyobbszerű földmunkát csak pontos kijelölés és utmutatással végezhetni alig szenvedhetőleg több helységből összesereglő kevert néppel. Plane ha azután még egy némely esetben a közmunka par force sürgettetvén általánosan csak azon törekvés forog fönn, hogy a ledolgozás minél nagyobb percentje legyen kimutatható, akkor egy időben 5—8 helyen lévén folyamatba a munkáltatás, képzelhető, hogy a munkavezetés, felügyelet, ellenőrzés, utbaigazitás hiányos voltánál fogva az eredmény nem csak mennyiség, hanem minőségben is lényegesen veszit. Ezeknél fogva tehát bármily szigorúan és egyoldalúlag fogjuk is fel a dolgot, a sikertelenségért ismét csak nem vádolhatók az alkalmazott szakemberek.

És meg vagyok győződve, hogy a Huszár ur inditványa alapján a közigazgatási bizottság kebeléből az utak főfelügyeletére és fölülvizsgálatára delegált bizottsági tag bármennyire lelkiismeretes pedantsággal fogja majd föl kiküldetését és bármily drakoi szigorral jár el tisztében az alantasabb közegekkel szemben, még sem fog az a helyzeten lényegesen változtatni, mert az a dolog természetében gyökeredzik.

Ez ügynél két módja van az orvoslásnak.

Az első az, ha a közmunka minden járásban összeségben megváltatik. A jelenleg kimondott váltsági dijak mellett ez persze kivihetetlen, de nem lenne akkor, ha a váltságdijak leszállitásával meg volna adva a lehetősége annak, hogy a szegény és napi keresményéből élő nép a pénzzel végeztetett utmunkák résztvételében compensálhassa magát a hozott áldozatért.

Az igaz, hogy akkor a jelentékenyebb művek létesitésére ugyis elégtelen közmunkaalap reductiót szenvedne, és hogy a leszállitás mellett is a behajtás körüli calamitások még mindig fönmaradnának, de mindezeket aligha ellen nem súlyozná azon fölény, hogy legalább a behajtott összeg erejéig a ráforditott költségnek pontosan megfelelő munkák hajtatnának végre.

A második már, a melyet már radikalis reformnak lehetne tekinteni, volna a közmunkaadó kulcs oly értelmű megváltoztatása, hogy az az állami adóval együtt adóforint után megfelelő arányban lenne behajtandó. Ekkor a közmunkaügy körül létező nehézségek csökkenésével abban az igazságosság elve jutna érvényre.

A mi a vicinalis utépitést illeti, Nógrádmegye nagyon helyesen itélte meg a helyzetet akkor, midőn belátta, hogy annak a technika szabályai szerint való keresztülviteléhez szakembert alkalmazni szükséges. A vicinalis utak mint a forgalomnak legtávolabb fekvő erei, számos elágazással birván, egy központból alig kezelhetők. Ennek belátásával az épitkezés érdekcsoportok szerint lett fölosztva, a mely csoportok élén intézőként egy az érdekeltekből megválasztott felügyelő áll. Ezen felügyelők mellé kellett hogy minden járásban egy-egy önálló technikai működésre képes közeg legyen adva, a kinek utmutatása szerint folyhat csak a munkálat szabályszerűleg.

Ugyanazon eszközök, a melyek a megyei utaknál elégtelennek bizonyultak, a vicinalis utaknál már szépen gyümölcsözők lehetnek. Ezeknél természetszerűleg a már emlitett abnormalitások kisebb mértékben fordulhatnak elő. Itt a természetbeli közmunka használata már nem oly észszerűtlen, mert a munkakötelesek kirendelése mindenütt helyben vagy közelben történvén, sokkal könnyebben eszközölhető. A nép maga is jobban érdeklődik a munka sikere iránt, a munkaerő ellenőrzése és felhasználásánál pedig a községi hatóságok és vicinalis utbizottsági tagok sokat segithetnek az illető megyei közegeknek.

Maga a vicinalis utak technikai keresztülvitelét minden egyes esetben könnyű módositani a viszonyok tekintetbe vételéhez képest, a nélkül, hogy a kitűzött czélt t. i. a közlekedés javitását szem elől tévesztenénk. Igy pl. a hol kőbánya nincs közelben, ott a vicinalis utak rendszeres burkolása lelkiismeret furdalás nélkül elhagyható. Ilyen helyen, ha a talaj áteresztő homokos vagy televényes agyagból áll, maga a rendszeres földmunka fölül homokkal behintve biztositja az ut járhatóságát. Ha pedig ugyancsak kőszegény vidéken ingoványos talaj, kötött zsiros agyag fordul elő, a rendes földmunkálat fölé a kőburkolat pótlásául elégséges — mint az már Hollandiában is czélszerűnek bizonyult — 3 mtr szélességben 20 Cm. vastag rőzse vagy borókából készitett kötegeket (faschinákat) sűrűn egymás mellé helyezni és e fölé kötanyag gyanánt 15–20 Cm. vastagságban hordott kavicsot vagy ennek hiányában jó homokot rétegezni. Rosz minőségű hányott föld fölé közvetlenül helyezni bármilyen vastag kavicsréteget is nem gazdaságos, mert a közlekedés által a kavics a laza földnembe belegyúratik.

Szóval okszerű elrendezéssel a vicinális utak körül pár év alatt is sokat lehet lenditeni Nógrádmegye viszonyain és bevallom, hogy a vicinalis útügy az egyedüli a mely körül az új technikai intézmény hatását a közönségnek leginkább észre kellett volna venni. Hogy eddig az még nem történt, ennek szintén természetes okai vannak, melyek közül csak egyet emlitek t. i. azt, hogy az egész vicinalis útépités administrativ részében még a kezdemény nehézségeiben szenved és sem a csoportok felügyelői és bizottsági tagjai sem a közs. hatóságok a kibocsátott vicinális útszabályzatból nincsenek kellőleg tájékozva az eljárással és a kivitel módozataival.

Mindezekből ugyhiszem sikerült az elfogulatlanul itélőket meggyőződtetnem, hogy Nógrádmegye által kisérletképen alkalmazott végzett technikusok sem jobban sem kevésbbé feleltek meg feladatuknak, mint a mennyire a viszonyok azt lehetővé tették. Mindazonáltal ezek ellenében még mindig fönnmarad egy döntő megjegyzés és ez az, hogy Nógrádmegyének mindegy lehet akár hol rejlik az akadály, csakhogy az új intézménynyel való kisérlet nem vezetett czélhoz, tehát a vele járó költség is fölösleges. És ezek alapján bárki a megyében egy megyei közgyűlés alkalmával megpenditheti az uj intézmény eltörlését.

Meggyőződésem ellenére cselekedném, ha ezen alternativával szemben az uj intézmény jövő *fejlődése* és állandósitása érdekében erőltetett érvelést kezdenék. És azért — habár mintegy a magam érdeke ellen — nyiltan kimondom, hogy azt keletkezésétől fogva végiglen abnormalisnak lehet tartani. Maga azon tény, hogy a Nógrádmegye által hirdetett útbiztosi állomásokra találkoztak műegyetemet végzett pályázók azon kórállapotnak tudandó be, hogy Magyarországon ez idő szerint a közgazdasági krizis miatt a műszaki szakszerűségnek csekély agiója és tere lévén ennek következtében e foglalkozás nemben beállott a túltömöttség és igy a végzett technikusnak hacsak nem sikerül valamikép államszolgálatba a forma napszámosai közé legalsóbb lépcsőtől kezdve besoroztatni magát, egyébbütt nem nyilik alkalma úgy mint más halandónak hivatását teljesiteni, és ez okból kénytelen, bárhova jusson is, magának a tétlenség elől asylumot keresni. Ezen asylumszerű állásban mint a melyek közé a nógrádmegyei útbiztosság is tartozik a kényszerhelyzetnél fogva csak beletörődik a végzett technikus, de miután 5 évfolyamon át magasabb műszaki tudományágakkal és nagyratörő tervelő eszmékkel lett úgyszólván túltelitve, alighiszem, hogy ezen hivatal egész qualitása közelitőleg is kielégitené ambitióját, amint hogy czime sem igen hizeleghet önérzetének, mely különösen Nógrádmegyében a társadalom meglehetősen alantas rétegeihez tartazó egyének által lett már úgyszólván deshonorabilitté téve.

Mindezek felemlitésével azonban koránt sem azt akarom kimutatni, hogy ezen állásba a technikusok helyébe az előbbi laikus egyének visszahelyezése indokolt volna, mert ezt ha egyébből nem de culturalis szempontból visszaesésnek tartanám, hanem oly kép vélem a dolgot természetszerűleg megoldhatónak, hogy a két szélsőség között középutat tartva, a jövőben üresedésbe jövő utbiztossági állomások elnyerésénél az ipari középoskola épitészeti szakosztályát végzett egyéneknek lenne bárki előtt is előny adandó. Mert az ilyen középműveltséggel és mesterségszerű szakismerettel biró egyének nem tartván reputatiójuk alulinak ezen állást, teljes odaadással élhetnek annak, és egy kis gyakorlat után leginkább fognak megfelelni az utbiztossági álláshoz köthető igényeknek.

Maga Nógrádmegye a nemrég kibocsátott nagymélt. vallás és közoktatási ministeriumi körözvénynek megfelelőleg, stipendiummal és ezen állás elnyerésének kecsegtetésével kebelbeliéiből küldhetne néhányat a Budapesten fölállitott ipari középoskolára.

És hogy egy csapással két légy legyen találva, a stipendiumokhoz azon feltételt is lehetne kötni, miszerint annak elnyerője az iparoskola elvégezte után egy évet a Kassán létező rétmesteri oskolában is tartozik tölteni. Ilyeténképen úgy mint Hannoverában „út és rétmesteri" czim mellett az illetőket egy egy járásban alkalmazva az épitésen kivül, a nemkevésbbé fontos vizszabályozó és följavitási műveletek ügye is nyerne gyakorlatilag képzett munkavezetőket, a kiknek működése az adott körülmények között leggyümölcsözőbbé lehetne.

Szécsény, 1880. évi január 14-én.

Bass Mihály.

Alispáni jelentés.

(január 14-ki ülésen.)

Tekintetes közigazgatási bizottság!

A közigazgatás terén, a rendesen folyó ügyeken kivül, semmi megjegyzésre méltó esemény nem fordult elő, — a mult évi deczember hó 12 én tartott közigazgatási bizottsági tanácskozás alkalmával Szcitovszky János bizottsági tag úr által — a körjegyzők, és községi elöljáróknál gyakran tapasztalható mulasztások okának elháritása tárgyában, előadott inditvány folytán valamennyi járási, úgy segédszolgabirák elutasitattak, hogy az alantas közegeikre, körjegyzők, és községi elöljárókra való, eddig lanyhán teljesitett felügyelet helyett erélyesebb eljárást, s felügyeletet gyakoroljanak, s úgy ezen a megyei szervezeti szabályrendeletben körvonalozott, valamint a gyámügyi, közegészségügyi, és adó törvények által reájuk bizott teendők pontos teljesitését mulaszthatatlan kötelességöknek ismerjék, egyszermind az ezen fentebb idézett törvényekből a szolgabirák hatáskörébez tartozó teendők elsorolása mellett egy rövid kivonat készittetvén, az a legközelebbi napokban utasitásul közöltetni fog.

A mult évi közmunka erőről, úgy a készpénzbeli váltság, mint a természetben kötelezett közmunka lerovásáról, mint a hátralékban maradt összegekről a királyi épitészeti hivatal főnöke tüzetes kimutatást terjesztvén elő, itt csak anyit vélek megemlitendőnek, hogy a járási szolgabirák elutasitattak, miszerint a járás-uti biztosok közre működése mellett úgy a váltsági összegekre, mint a természetbeli közmunka erőre nézve minden egyes községgel a folyó hó 31 én leszámolni s a jövő hó 17, és 18-án a számvevőség közreműködése mellett, a kir. épitészeti hivatal, s a megye főpénztárnokával a mult évi közmunka tartozásokat teljesen tisztába hozni, mulaszthatatlan kötelességöknek ismerjék

A személy és vagyon biztonság a közigazgatási bizottságnaknak 878 ik évi 1010 szám alatti határozata folytán, a járási szolgabiróráktól beérkezett hivatalos jelentések szerint a legközelebb lefolyt hóban is általában véve kielégitőnek mondható.

A közigazgatási bizottság határozatairól vezetett nyilvántartási jegyzék szerint kiküldött bizottságoktól 4, szolgabiráktól pedig még 3 tárgyra nézve nem érkeztek be a kivánt jelentések, mellyeknek mielőbbi beterjesztését sürgetni kötelességemnek ismerendem.

Kelt B.-Gyarmaton 1880. jan. 14 én.

Madách Károly,
alispán.

Reformok a b.-gyarmati izr. hitközségben.

A mult hónapban tartott izraelita hitközség zárközgyűlésén élénk választás ment végbe. Ugyanis Weisz Salamon, ki a hitközségnek 18—20 esztendeig elnöke szószólója, s az orthodoksz mozgalmaknak nemcsak itt, de széles e hazában ismert zászlóvivője volt, ezen állásáról lemondott. Talán neszét is vehette a kisebb párt ama bizalmatlanságának, melyet irányában azért emelt, mivel a hitközségnek a húsvéti kenyérből évente 800—1200 frtig befolyó jövedelmét a pesti orthodoksz bizottságnál egyezményileg 400 frtra devalválta. A mint az öreg főrabbi meghalt, ezen 400 frtnak a fizetése is beállittatott, s most pör alatt van a 400 frt. Ennek azonban inkább a változott viszonyok, mint Weisz Salamon az oka. Annyi tény, és azt a hitközség minden tagja beismeri, hogy W. S. a hitközség ügyeit nagy buzgalommal s annál nagyobb áldozatokkal vitte. Az itt szerzett érdemek és nymbus nem homályosodhatnak el egy könnyen W. S. úr egyike azon egyéneknek, kiket az ég fényes tehetségekkel és igen jó szivvel áldott meg. Az utóbbi időben hitsorsosai irányában nem tudott megtagadni sem fáradságot sem áldozatokat. A sziv erőt vett rajta, és ő maga gyengének érezte magát arra, hogy az egyház ügyeit tovább is erélyesen vihesse. Ezért köszönt le. Azonban bármily határtalan tisztelettel viseltessünk Weisz Salamon úr irányában, azt őszintén mondhatjuk, hogy ezen leköszönésben a reformok bizonyos előjeleit látjuk; ezen előjelek máris erősebb áramlatot idéznek elő s feltarthatlanul rohannak előre. Ezen áramlatnak W. Salamon úr fiatalabb korában szilárdan, meggyőződésből, ellent tudott állani, most a jó kedélyű öreg a reformok áramlatának fenntartására nem érzi magát elég erősnek.

A választást megelőzőleg Felsenburg Henrikre vetették szemöket a hitközség tagjai, ő azonban nem fogadta el a megtiszteltetést. Jól tette. Ő ismert haladó párti, tehát az országszerte hires b.-gyarmati orthodoksz egyház ügyeit erős reactió nélkül nem intézhette volna; de másodszor, ő az 5-ik congressusi kerület alelnöke is egyszersmind, s igy incompatibilitásba esett volna. Nagyon helyesen tehát a közép út tartatott meg, t. i. oly egyént szemeltek ki, aki úgy az orthodokszok, mint a haladók között közép utat foglal el, s aki itt is ott is a népszerűbbekhez tartozik. E férfiú **Kohn Armin**. Melegen üdvözöljük őt ezen szép és hivatásteljes állásában.

Jól esik megjegyeznünk, hogy a tanácskozási, jegyzőkönyvi nyelv, már ezentúl magyar lesz, a hitközségi német köriratú pecsét, melyért mi is szót emeltünk egyszer, elvettetett, a meghivók s egyéb irományi dolgok mind magyar nyelven szerkesztvék. Ez már részben Kohn Armin úr érdemeihez tartozik.

Azt hiszszük, hogy nemsokára nagyobb reformok is be fognak következni. A temetkezési „szent egylet“ (chevra kadicha) is reformok után kiált. Erről annak idején többet is fogunk irni. Még csak annyit jegyezzünk meg, hogy ezen közgyülésen alelnökül: Felsenburg Mór, elöljárókul: Doman Mór és Stiller János, templomgondnokokul: Klein Lipót és Weisz Simon, pénztárnokul: Schönfeld Armin, választmányi tagokul: Felsenburg Tivadar, Weisz Salamon, Polatsek Henrik, Gescheit Armin, Lőwy Sámuel, Luka Selig, Róth Ede, Scheiber Jónás, Schlesinger Mór, Schmidl Sámuel, Schvarcz Sámuel, Schönfeld Dávid, Reisz Jakab, Dr. Kohn Kálmán, Doman Bernát, Dr. Berczel Henrik, Weinberger Mór, Kohn Adolf k., Rigócz Ferencz, Schönberger József, Rosenbaum Ignácz, Elfer Izsák, id. Weisz Mór és id. Kohn Mór választattak meg.

Nyilt levél, B.-Gyarmat város képviseletéhöz és Mescha András urhoz.

A városi képviselet, hogy a lakosságot a kőszénfuvarosok és a kőszén kiszolgáltatók visszaéléseitől megmentse: behozta a helybeli megmázsáltatást. Ezen intézkedés ellenőrzése akarna lenni annak, ha vajjon a szállitó-levélben foglalt s valószinüleg helyesen megmért mázsamennyiség meg van-e?

Ha a városi hatóság alkalmas közhelyen felállitná a mázsálóhivatalt, a hol az eladók és vevők bizonyos mérsékelt taksa fizetés mellett maguknak meggyőződést szerezhetnének az igazi súlyról: az nagy áldás volna ugy a helybeli, valamint a vidéki lakosságra nézve; mert a méter rendszer behozatala óta általános a panasz a csalások miatt, a minek főleg a szegény nép van kitéve. Ámde a mázsálást bérbe adni nem egyéb, mint a közönséget még nagyobb zsarolásnak kitenni, mintha épen semmi intézkedés nem történt volna. Ime saját tegnapi esetemmel fogom a dolgot megvilágitni.

Mescha ur eltérőleg a régi gyakorlattól, nem mázsáltatja meg többé a bányánál a kőszenet: hanem utnak inditja a fuvarost oly szállitólevéllel, melyben a mázsamennyiségnek üres hely van hagyva, hogy azt a mázsáló-hivatal bérlője töltse be. Mescha ur meg van s meg is lehet győződve, hogy a bérlő inkább többre fogja kitenni a súlyt, mint kevesebbre, mert neki a nagyobb súlytól nagyobb taksa jár.

Lássuk, mi történt velem? A kitöltetlen szállitólevelet Steiner bérlő kitöltötte 12·40 métermázsára. Hihetetlennek látszott előttem, hogy két gebén ily nagy súlyt lehessen beszállitni, s elmentem a bérlőhöz, kijelentvén, hogy visszarakatom a kőszenet, s hatóságilag meg fogom mázsáltatni. Ekkor engedelemkérés mellett azzal menti magát, hogy a kocsi súlya 3·10 métermázsa elvétéséből le nem vonatott a szállitólevélen, de — ugy mond — a jegyzékébe helyesen van bevezetve. Ezen elvétés vagyis a kőszén. fuvar és a mázsálati taksakülönbözet csak 2 forint 97 krra rugott . . . Uram fia, hány ily elvétés történt már, mióta a ravasz bérlő kétes foglalkozását űzi?

Ugyan uraim, kinek jutott eszébe a fogyasztó közönséget egy szegény zsidó önkényére bizni? Hát egy közjegyző hitelességével bir ő, hogy minden ellenőrzés nélkül takséllhassa a közönséget? Hiszen az ő érdeke az, hogy a súly minél nagyobb legyen, mert az ő jövedelme a súly nagyságától függ. A kecskére bizták önök uraim a káposzta őrzését. Az után, hátha valakinek eszébe jutna még azt is föltételezni, hogy a szállitó a mázsálónak jó százalékot is fizet, hogy ne nagyon lelkiismeretéskedjék a mázsálásnál. Az ördög nem alszik s kisértetbe hozza az embert. Ne feledjük, hogy a corruptio korában élünk. Én sem állitom, hogy ugy van; mert Mescha urat becsületes embernek ismerem: de a lehetőség meg van, s ő sem állhat jót a személyzeteért.

A közóhajtást tolmácsolom, ha fölkérem Mescha urat, hogy a kőszenet a fölrakásnál szigorún mázsáltassa meg, hogy azután itt is megméretvén, tudni lehessen a különbözetet; de persze nem ugy, hogy az ellenőrzést önérdekében a kapzsi bérlő kezelje, a ki aztán a bünös fuvarossal traktáljon.

Egy jó birnévvel biró polgárra kell az ellenőrzést bizni, a ki iparüzlete vagy kereskedése mellett azt mellékesen vinné, és a hatóságtól érte határozott jutalmat kapna. Oly forgalmi ponton mint B.-Gyarmat, a fáradozás mérsékletes takszák mellett is kifizetné magát. Az ily életszükségnél ne a közjövedelem szaporitása, de a közönség biztositása legyen a főczél. Csak annyi takszát szabad szedni, hogy a kezelést s a fölszerelés kopását biztositsa. Elég zaklatásnak van a fogyasztó közönség amúgy is kitéve a piaczjog ellenőrizhetlen gyakorlata által, nem hogy még ezen új neme a súlyos adózásnak eltűressék. A mi velem történt: ugy látszik, hogy napi renden van. Senki sem biztos, hogy megkapta-e azt a kőszénmennyiséget, a miért fizet Mescha urnak, a fuvarosnak és a bérlőnek. Ez a kétes bizonytalanság türhetetlen, s kérjük is a helyhatóságot, hogy czélszerű intézkedést tegyen.

Az sincs a rendén, hogy mindenki kényszeritve legyen a fölméretésre. A ki meg van elégedve, azt nincs joga senkinek a fölméretésre kényszeritni.

Bodnár István.

Suum-cuique.

A „Nógrádi Lapok“ 2-ik számában, a b.-gyarmati Casino közgyülésének referense igen fukarkodott Kiss Antal urnak, a Casino páratlan igazgatójának megdicsérésében. Szivesen elismerjük az elnök ur érdemeit a szellemi téren: de hát az ember fia kenyérrel is él ám. A jó Isten tudja, hová sülyedt volna a mi Casinónk anyagi tekintetben, ha a jó gondviselés nem ajándékozott volna meg bennünket egy Kis Antallal; aki egy éves huszáros modorával kipréseli zsebünkből a tagsági dijakat. Nem kell neki se biró se ügyvéd, és mégis fehér holló a restantia; mert hát megharagszik Tóni bácsi a rendetlen emberre, s fölmondja a barátságot; a mi pedig nem közönyös dolog ám a tagokra nézve; mert ha ő nincs: ma is ott rongyoskodnánk mint az előtt; mig most fel vagyunk szerelve tisztességesen; és időnkint kitalálja a módját, hogy kell kedélyes Sylvester estéket, kellemes kirándulásokat rendezni, jó compániát összehozni. A rendetlen embert ki találná felejteni a lajstromból, és az elég nagy büntetés volna. Ezen kibővitéssel szivesen aláirjuk a közleményt édes mindnyájan: de e nélkül csonkának találjuk.

Több casinoi tag az egész egylet nevében.

Csesztve, 1880. január 22.

Tisztelt Szerkesztő úr! Balassa-Gyarmat népgyülése egyhangúlag elfogadta Reményfy József tisztelt barátomnak azon inditványát, miszerint következő vasárnapra egy újabb népgyülést ohajt összehivatni. Miután ezen népgyülésre az összes balassa gyarmat választókat is szükséges volna összehivni, az idő rövidsége miatt azonban ezt teljes lehetetlen eszközölni ennek következtében a népgyülést következő vasárnapon megtartani nem lehetvén, elhalasztatik.

Majthényi Péter.

Hirek.

Tanügy. A nógrádmegyei tankerületi tantestület b.-gyarmati járás-köre által f. é. február 4-én d. e. 9 órakor a helybeli polgári iskola helyiségében megtartandó gyülésre a kör t. cz. tagjai tisztelettel meghivatnak. A gyülés tárgyai: 1. A tisztviselők 3 évi müködése letelvén, uj tisztviselők választása. 2. Az utóbbi körgyülésen kitűzött szakértekezlet, s netán ennek elmaradása esetén „Gyakorlati előadás“. 3. Tagsági dijak befizetése. 4. Az Eötvös-alapra vonatkozó bizottsági jelentés; a hátralékos és az 1880. évi tagsági dijak befizetése. 5. Inditványok. Steiner Gábor körelnök.

Gyászhir. Komjáthy Anselm megyei főjegyző urat sulyos csapás érte; édes anyja, özv. **Komjáthy Ferenczné** szül. Géczy Erzsébet életének 80 ik évében jobblétre szenderült. Az elhunyt egyike volt azon tisztes matrónáknak, kiknek élete nemcsak a családi tűzhely áldásos fejlesztésében, de a honleányi erények önzetlen gyakorlatába is — tisztelet és közbecsülésben lefolyik. Utolsó éveit legöregebb fia Komjáthy Anselm úrnál élte le, hol kedves fia és ennek szép családja részéről halála perczéig a leggyöngédebb figyelemben részesittetett. Kimulása nyugodt és csendes volt, mint azoké, akik soká élnek, és a kiknek élete tiszta, munkás és áldás teljes volt. A gyászlap következő: „Komjáthi Komjáthy Anselm és neje Baloghy Berta, Komjáthy Mária özvegy Hruskay Antalné, Komjáthy Ferencz és neje Kovács Vilma, Komjáthy Károly maguk és gyermekeik nevében mély fájdalommal jelentik édes anyjuk illetve napájuk özvegy Komjáthy Ferenczné született Duzma-Géczi Géczy Erzsébet asszonynak élete 80 ik évében végelgyengülés következtében B. Gyarmaton f. 1880. évi január 18-án a haldoklók szentségének ajtatos felvétele után történt csendes kimultát. A boldogult hült tetemei január hó 20-án d. u. 3 órakor fognak a b.-gyarmati sirkertben öröknyugalomra tétetni, az engesztelő szent mise áldozat pedig 21-én fog a Mindenhatónak bemutattatni. Üdv lelkének és béke hamvainak!“

A b.-gyarmati ipar egyleti bál nem várt sikernek néz elébe. A kor intő szózata az, hogy pártoljuk a magyar ipart! Ezt azáltal is tanusithatjuk, ha iparos osztályunkat megbecsüljük, tekintélyét emeljük, annak érdemes tagjait társadalmi életünkben megtiszteljük, szóval mindent elkövetünk, hogy iparosainkat haladásra ösztönözzük. — Most, midőn B.-Gyarmaton is megindult az iparosok mozgalma, nem lehet azt közönnyel néznünk, hanem ezen jó irányú mozgalmat minden oldalról támogatnunk kell. — A jövő vasárnap megtartandó iparegyleti bálnak elvi jelentősége van, t. i. az, hogy a czéhrendszer beszüntével, a különböző ipart űző iparosok ez alkalommal az egyesülés jóltevő eszméjének ünnepét tisztelik meg. Melyik müvelt magyar ember az, aki ennek nem örvendene, s a ki ezen szép ünnepen, hacsak teheti, meg nem jelenne? Aki ilyenből is **úri kérdést** csinál, az nincs tisztába a magyar nemzet létfenntartásának elveivel. — az olyan ember nem is oda való. Az iparosok is tudnak fényes bált rendezni, még fényesebbet, mint a nem iparos rendezők. A polgári iskola nagytermét magok az iparosok diszitik fel, és pedig izlésesen, fényesen, alig néhány forint költséggel. Erre az iparosok ismert jóizlésü tagjai vállalkoztak. (Ifj. Nagy Gábor, Molnár József, Fligly, stb.) Megjegyezzük még, hogy az iparosok jó borról is gondoskodtak adakozás utján. Előre is köszönetet érdemelnek adományaikért: Aninger Ferencz, ki félakó 1854 ki bort adományoz, továbbá Irainyecz József 2 akó, Fröchlich Vilmos, Figler József, Trajbjár János 1—1, Aninger Nándor, Péter János, Papp László, Burinsz Mihály és Fillér Lajos fél-fél akóval járulnak a jókedv emeléséhez. Az abból befolyó jövedelem is az ipartanoda javára fordittatik. Annyit jelezhetünk, hogy e bál a farsangon legfényesebb lesz.

Rendkivüli idők — rendkivüli események. F. Palojta határában hallatlan olcsón árulják a fát. Farkas N. aki most hallomás szerint váltóhamisitás miatt vizsgálati fogságban van, meghizta volna Gy. D. volt szbirót, hogy a végrehajtás alól véletlenül kifeledett palojtai erdőket pusztitassa ki. Most ez erdőkben egy frton annyi fát lehet venni, hogy 3 telkesgazda épületeit lehetne vele betetőzni. Pl Szsiczky f. palojtai árendás 30 frton egy egész hegyoldalt megvett és már eddig kb. 400 öl fát vágatott belőle s még vagy 200-ra kilátása van. Kohn Móricz szklabonyai árendás vett 8 frton egy vágást; aztán szerződött 40 companistával, akik neki 1 frttal fizettek, s ezért mindenik annyi szálfát hordatott haza, hogy egy egynek fakészlete testvérek között megér 50—100 frtot. Mikor hajtják végre az erdőtörvényt? (Beküldetett)

Sárosy Marton János néptanitó által szerkesztett „Losoncz Nógrádmegyei Hiradó“ s ennek melléklete a „Riadó“ czimű erkölcstelen irányú zuglapok, mint a szabadsajtó közbotrányt okozó kinövései, a b. gyarmati kaszinó olvasó terméből kitiltattak.

Kelt B. Gyarmaton, jan. 23 án.

Az ig. választmány nevében kiadá:

Kiss Antal,

b.-gyarmati kaszinó igazgatója.

Uj zeneművek. Táborszky és Parsch zeneműkereskedésében Budapesten megjelent: Czigány négyes (Párisi emlék) zongorára szerzé Kecskeméthy Gyula, ára 60 kr. Rákóczy induló. Ábránd zongorára és hegedűre szerzé Huber Károly. Ára 1 frt 50 kr.

Halálozás. Horváth János közbecsülésben és tiszteletben állt földbirtokos f. hó 20-án közrészvét mellett temettetett el Losonczon. 86 évet élt. Béke poraira!

Libalopó banda. Opicz Károly városi kapitányunk egy több tagból álló libalopó bandát fedezett fel, kiket a központi csendbiztosnak adott át. Mint mondják, ezen társasággal egy előkelő izraelita család, melynek nevét még ez egyszer elhallgatjuk, mint orgazda, összeköttetésben állott.

Öngyilkosságok. Mult héten egy helybeli szőlő csősz ki végnapjaiban koldulásból élt, egy helybeli Frecska Pál f. mivelő istálójában felakasztotta magát. — Folyo hó 23 án pedig Kozik Jánost, Schvarcz Dávid haszonbérlő kocsisát hozták haza a patvarczi határból, hol egy veresfenyőre még f. hó 15-én felakasztotta magát. A szerencsétlen, családapa volt. Tettét, mint mondják, azért követte el, mert összes 5 forint pénzét a „Jankesz“ féle korcsmában ellopták.

Amputátió. A helybeli kórházban egy halápi ember kezét, melyet a halápi malom egyik gépénél veszedelmesen megsértett, szerencsésen amputálták Pribill, Kohn és Heks orvos urak.

Rövidhirek. A **b.-gyarmati tüzoltóegylet** évi rendes közgyülése február 2-án a városház tanácstermében fog megtartatni. — A **dalegylet** közgyülése f. hó 30 ra esetleg február 6 ára tüzetett ki. — A **losonczi ev. egyház**, zilált pénzügyei türhetővé tétele végett sorsjátékot rendezett, melyre 60000 sorsjegyet bocsátott ki, 601 nyerő számmal. A főnyereményt egy 2000 frtos thea-készlet képezi. A huzás 1880. évi marczius 15-ére tüzetett. Felhivjuk erre megyei közönségünk áldozatkészségét. — **Pokorny Sándor**, a losonczi népszerű polgármester, igen kimeritő jelentést tesz Losoncz r. t. város mult évi ügyeiről. — **Hontmegye** törvényhatósága az inségesek nyomorának enyhitésére a kért 15.000 helyett, 1500 frtot kapott a kormánytól. — A **b.-gyarmati takarékpénztár** rendes évi közgyülése a jövő hó febr. 22 én, — a b.-gyarmati „**Népbank**“ pedig u. a. hó 29 én fogja megtartani. — A **b.-gyarmati „Népkör“** rendes évi közgyülése f. hó 25 én d. e. 10 órakor a népkör helyiségében fog megtartatni. A losonczi **önk. tüzoltó egylet** közgyülését f. hó 25 én tartja. Az **izraelita ifjúság** egy része B.-Gyarmaton e hó 31-én pikniket rendez a „Balassa“ termeiben, melyre sokan készülnek. **Szabó Pál** Losonczon ügyvédi irodát nyitott. **Ipolyvágon** a hontmegyei [illegible] társulat a megyebeli inségesek javára február hó 7-én a megyeház nagytermében zártkörü táncvigalmat rendez. — **Passáth Mihály** málnapataki lakos, a megye bizottsági tag, elhalálozott. — **A kisbirtokosok** országos földhitelintézet szerkesztőségünkkel közli az alapitók névsorát, az alapitványi összeggel s annak befizetett mennyiségével, 1879. decz. 12-ki lezárattal. E szerint az alapitók száma: 2298, az alapitványok főösszege: 1.658,900 frt, a befizetések összege: 321015 frt. — Ki nem fogyunk a piknikekből, mint halljuk, Bogovichné ő nagysága is szándékozik a tavalyihoz hasonló pikniket rendezni. — A rendőri hivatal figyelmébe ajánljuk a rendőrellenesen épitett kürtőket, melyek kigyulladása közveszélyt okozhat. A sok közül ilyekkel van ellátva a Torbicza, Löffler-féle és azon ház, melyben maga az egyik rendőrkapitány ur lakik.

Nyilttér.*)

250 mázsa széna és sarjú vásárolható a kispataki pusztán. — Bővebb felvilágositást ad a tulajdonos: Csemiczky Eduárd Nagysztráczinban.

A „Putri“ eladó. Petőn a közbirtokossági Putri nevü korcsma folyó évi január hó 30-án a község házánál szabad kézből, többet igérés utján el fog adatni. — A közbirtokosság nevében: Szomor Andor.

---

*) E rovatban közlöttekért nem felelős a Szerk.

Gabonaárak B.-Gyarmaton, január 19-én.

	Egy métermázsa:	
Tisztabuza	12 frt 40 kr. —	12 frt 60 kr.
Rozs . .	9 frt 50 kr. —	9 frt 60 kr.
Árpa . .	8 frt — kr. —	8 frt 20 kr.
Zab . .	7 frt — kr. —	7 frt 20 kr.
Kukoricza	8 frt — kr. —	8 frt 20 kr.

B.-Gyarmat. Palkovics Viktor úrnak. Válasza Tomcsko Nándor úr „adalékaira“ térhiány miatt a jövő számban közöltetik.

Mohora. B. B. úrnak. A Herczfeld czég állitásainak megczáfolására vonatkozó czikk most sem fért be.

Felelős szerkesztő
Horváth Danó.

HIRDETÉSEK.

Malomhaszonbérbeadás.

A ribai malom, e folyó 1880. január hó 25-ik napján délelőtti 10 órakor, Ribán, a molnárlakban, közárverés utján e folyó évi sz. György naptól számitandó 6 évre haszonbérbe fog adatni. A föltételek a kitűzött napon fognak megállapittatni s az árverés előtt kihirdettetni. Biztositékul 1000 frt készpénzben, vagy árvabiztositéku ingatlanokra betáblázott kötelezvényben lesz leteendő.

A vállalkozók 100 forint bánatpénzzel ellátva ezennel meghivatnak.

Kelt Kóváron, 1880. január 15-én.

Plachy László,
közbirtokossági felügyelő.

3—3

Hirdetmény.

A szécsényi Takarékpénztár részvénytársulat 1880. évi rendes közgyülésének határnapjául f. évi február hó 15-ik napjának d. e. 10 órája Szécsény m. város tanácstermébe kitüzetvén, s tárgyait az alapszabályok 21-ik §-a a) c) d) e) k) m) pontjaiban felsoroltak és a felügyelő bizottság megválasztása képezendvén; ezen közgyülésre a nevezett részvénytársulat t. részvényesei oly figyelmeztetéssel hivatnak meg, hogy az alapszabályok 18-ik §-a értelmében a közgyülésen szavazatot gyakorolni kivánók eredeti részvényeiket a közgyülést megelőzőleg az igazgatóságnak bemutatni tartoznak.

Kelt Szécsényben, 1880. évi január 4.

Terztyánszky István s. k., igazgató.

3—3

Eladó ház.

Balassa-Gyarmaton a Templom-utczában fekvő 94. népsorszám alatti ház szabad kézből eladó. Bővebb felvilágositást ád a háztulajdonos, vagy a balassa-gyarmati takarékpénztár.

3—2

Lóeladás.

Folyó 1880. évi február 5-én d. e. Hontmegyében Lontón néhai Rainer Pál hagyatéka csődtömegéhez tartozó **lovak** és **csikók** árverésen eladatni fognak.

Gyura Adolf,
tömeggondnok.

A „Magyar-francia biztositó részvény-társaság“

melynek husz millió frankot azaz nyolcz millió arany forintot

tevő alaptőkéjéből a részvényesek által **tiz millió frank** azaz **négy millió arany forint** legott a készpénzben befizetett és részint **a főváros legelső pénzintézeteinél**, részint **magyar állami értékpapirokban és elsőbbségekben** helyeztetett el, f. évi október 14-én tartott közgyülésen megalakulván, ugyan e közgyülés által a társaság vezetésének élére elnökül: **Bittó István,** alelnökül: báró **Bánhidy Béla** és **Bontoux Jenő,** vezérigazgatóul: **Moskovicz Lajos** urak választattak meg.

Biztosit pedig a társaság:

a) **tüzveszély** és **robbanás** által okozott károk ellen;
b) **jégkárok** ellen;
c) **szárazon** vagy **vizen szállitott javak** károsodása ellen;
d) **az ember életére** minden ismert módozat szerint.

Nem alakult még biztositó társaság mindez ideig a monarchiában, mely a biztositó közönségnek annyi biztositékot nyujtott volna, mint a mennyit e társaság, ez ideig **páratlan nagyságu alaptőkéjével,** mindjárt kezdetben nyujtani képes. Ugyanazért, midőn alólirt igazgatóság kifejezést ad azon reménynek, hogy a közönség teljes bizalmával fogja ezen új **hazai biztositó intézetet** megtisztelni, igéri egyszersmind, miszerint a társaság üzletvitele a **méltányosság, pontosság** és **legszigorúbb becsületesség** minden követelményének mindenkor és teljesen meg fog felelni, a dijtételek megszabásánál pedig kellő tekintettel lesz a verseny jogosult követelményeire.

A szervezkedés országszerte teljes erővel megindulván, bővebb felvilágositások a felállitott ügynökségek által készségesen adatnak; ugyanez ügynökségek fel vannak hatalmazva egyszersmind ajánlatok átvételére is.

Budapest, 1879. deczember havában.

A magyar-franczia biztositó részvény-társaság igazgatósága.

Ügynökség Balassa-Gyarmaton **Felsenburg Henrik**-nél.

13—4

Meghivás,

a balassa-gyarmati takarékpénztár részvénytársulat 1880. évi február 22-én délelőtt 9 órakor B. Gyarmaton az intézet helyiségében tartandó

évi rendes közgyülésére.

Tárgyak:

1. Az igazgatósági jelentés előterjesztése.
2. A hiv. lelépő felügyelő bizottság megválasztása.
3. Az igazgatósági és felügyelő bizottsági intézkedések és inditványok megbirálása.
4. A felügyelő bizottság jelentésének előterjesztése és a lefolyt évi számadás és mérleg felülvizsgálata.
5. A tiszta jövedelemrőli szabályszerű intézkedés és az osztalék meghatározása.
6. A kisbirtokosok orsz. földhitelintézete felszólitásának tárgyalása.
7. A kamatláb iránti felhatalmazás.
8. A szabályszerüen bejelentett inditványok tárgyalása.

Figyelmeztetnek a t. cz. részvényesek, hogy a közgyülést megelőzőleg eredeti részvényeiket vagy személyesen vagy meghatalmazott részvényes társaik által a szavazat igazoló küldöttségnek felmutatni tartoznak.

B.-Gyarmat, 1880. évi január hó 18-án.

3—1 *A balassa-gyarmati takarékpénztár igazgatósága.*

Eladó földbirtok.

Balassa-Gyarmattól 2 és fél, Vácztól 4 óra járásra, megyebeli Kis-Ecset határában 64 hold szántóföld, 9 hold rét, ház, beltelek, szőllők, közös legelő és aránylagos regale-illetőség, mintegy 80 holdból álló ingatlan nemesi birtok szabad kézből eladó, esetleg balassa-gyarmati ingatlanságért kiegyenlités mellett cserébe is átadható.

Bővebb értesités nyerhető e lap kiadóhivatalánál.